Farkas László

Futball-ballada

Csali cím, mintha sportról írnánk, valójában arról, hogyan mutatkozott meg kispályán az a szörnyű társadalmi válság, ami mai közéletünket is roncsolja, az ország kettészakadása. Amikor elkezdődött a „ki magyar – ki nem magyar" – ahogyan Juhász Ferenc elnevezte.

Következzék a „Szoc Reál Budapest"-nek, az írók csapatának és játékosainak története.

„Nem jössz le szerdán gurigázni egy kicsit? Valaki megszerezte a Jenőtől, a Czakó utcai Úttörőstadion gondnokától a gyepet, mozgunk egy kicsit a Naphegyen. Moldova meg Végh a főkolomposok." – Így kezdődött. Jöttek az írók, meg néhány nem író is, labdazsonglőrök meg ügyetlenek, hát hogyne mentem volna én is. Kiskapuzni.

Aztán komolyra fordult a dolog. Tizennéhányan lettünk, bejelentkeztünk a Budapesti Labdarúgó Szövetségbe, a BLASZ III-ba, innen nem lehetett kiesni. S amikor a debreceni egyetem tanárai kihívtak bennünket, útközben született meg a nevünk, a Szoc Reál. Csúfolódva azon, hogy már csak a szocialista realista irodalom az igazi. Föl is került nagy betűkkel a busz oldalára.

Az öltöző minden náció otthona lett. Csurka István és Mezei András, finom úri költők és faluról jött népi prózaírók. Egy bolsevik miniszterhelyettes, egy avantgárd festőművész. Nem emlékszem, hogy egyszer is politikai vita keletkezett volna, persze, viccek meg-megszólaltak. Volt-e besúgó? Volt. Állítólag valaki jelentette, hogy „erős az öltözőben a rendszerkritika. Bírálják a csapat felállását, a négy-kettő- négy rendszert." Játszottunk a Művész SK-val, az orvosok csapatával, a Házkezelőséggel, egyszer oda-vissza nemzetközit, a bécsi hentesekkel. Olyan jó volt a harmónia, hogy amikor Mezei Andrásnak egy ütközéskor kiesett a szemlencséje, nemcsak a mieink, de mind a huszonkét játékos és a játékvezető is kereste. Megtaláltuk.

A hetvenes években repedezni kezdtek a hajszálak. Nem vallási vitákkal, hanem személyesekkel: a Csatornázási Művek pályájáról Végh Antal elkésett, Moldova nem engedte játszani. Erre ő megszervezte a Szürreált. Néhányan vele mentek, mások újak voltak, a Sánta-fiúk, fiatal falusi költők, kiöregedett futballisták. De nem jellemzően szürrealisták voltak – Jovanovics Gyuri velünk játszott.

Tréfa volt, nem politikai demonstráció, amikor kiálltunk egymás ellen a Marcibányi téren, barátok barátok ellen. Két néző volt, Baranyi Ferenc költő és az irodalomtörténész Kiss Ferenc, egymás mellett álltak. Egyszer Kiss Feri kiáltotta: „Hajrá, kurucok!", majd Baranyi: „Hajrá, labancok!", s nagyokat nevettek. A fő kuruc Kenessei András volt, a fő labanc Csurka István… Sajnos, akkor is mi, a labancok győztünk, tíz egyre…

A nyolcvanas éveket már nem lehet az írók mérkőzéseivel jellemezni, kiöregedtünk, új csapatok jöttek, a Kukorellyék, a Jolsvaiék. A korábbi játékosaink barátságai pedig lazultak, majd szembenállássá váltak. A világ is nagyot változott. A futballpályák átváltoztak szamizdat-csatákká, Juhász - Nagy László táborokká, fontolva haladók és lázadók ellenséges tereivé. (Ennek lett áldozata kilencvenegyben az Új Írás.) Végh Antal Csoóri Sándort bántotta röpiratában. S nem mindenki tudott megbékélni azzal, hogy legjobb jobbszélsőnk – szélsőjobb lett, zászlóégető Kornél. Réz Pál visszaadta Juhász Ferencnek, korábban nagy barátjának a versét. Ő maga megkérte a főlabancunkat, egykori kártyapartnerét, hogy ne köszönjön neki ezután, ugyanígy Rákosy Gergely is, akivel előbb közös könyvet írtak a lóversenyről. A csíkos lobogó vivője a politikai pályát választotta, Moldova önmagát. (Pár év múlva nem tudtam Csurka *írásainak* méltatására írót találni, Moldova pedig, mikor írást kértem tőle a Tekintetnek, elmondta, hogy évek óta senki: átsorolták őket politikusnak.)

Így haladtunk a két akadémia felé, a „jobb – bal!" katonás vezényszó felé, a gazdagon jutalmazottak és a sehogyan támogatottak világa felé.